

FALSURILE anului 2022

Anul 2022 a fost umbrat de războiul agresiv și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei, început la 24 februarie. Acest război are loc atât pe front, fiind omorâți oameni nevinovați și distrusă infrastructura, inclusiv cea energetică în plină iarnă, cât și în spațiul informațional. Pe tot parcursul anului trecut, majoritatea narațiunilor false distribuite în Moldova de sursele media de propagandă și agenții de influență pro-Kremlin au fost legate anume de acest război. În același timp, au fost distribuite multe falsuri despre criza energetică, despre vaccinarea de COVID-19, despre pretinse acțiuni ale guvernării.

Am compilat mai jos cele mai grave falsuri răspândite în anul trecut despre războiul Rusiei împotriva Ucrainei, inclusiv cu referință la R. Moldova.

FALS: În Ucraina are loc o operațiune de „denazificare” și „demilitarizare”

După invazia armatei ruse în Ucraina, surse pro-Kremlin, inclusiv instituții media și politicieni pro-ruși au justificat intervenția militară rusă, calificând-o după cum a declarat și Vladimir Putin, ca o „operațiune specială de demilitarizare sau de denazificare”, pe care Rusia ar fi fost nevoită s-o pornească. Termenul de „operațiune militară specială” pentru invazia rusă în Ucraina este folosit doar de Moscova și puținii săi aliați externi.

Pe parcursul întregului an, Kremlinul a prezentat invazia militară ca acțiune de „demilitarizare” și „denazificare”, același mesaj fiind preluat și de unii politicieni de la noi. În realitate, acesta este un pretext fals pentru a justifica războiul crud de agresiune, pornit de Rusia.

FALS: Rusia nu bombardează obiectivele civile din Ucraina

Sursele propagandistice ruse afirmă că atacurile sunt efectuate „asupra instalațiilor militare ucrainene și nu asupra orașelor și obiectivelor civile”. În realitate, pe parcursul a aproape un an, armata rusă a bombardat cu regularitate spitale, grădinițe, orașe și sate care sunt distruse în totalitate. Atacuri cu rachete și drone în mai multe părți ale țării au ucis civili și au distrus infrastructura critică, inclusiv cea energetică, lăsând cetățenii fără lumină și căldură în plină iarnă.

FALS: Masacrele din Ucraina sunt înscenate de ucraineni

Acest fals a fost răspândit după ce armata ucraineană a eliberat localitățile Bucha și Irpen din Ucraina, unde au fost descoperite crime oribile, civili executați cu mâinile legate sau schingiuiți și îngropați în gropi comune. Purtătoarea de cuvânt a MAE rus Maria Zaharova atribuia masacrul din orașul Bucha trupelor ucrainene, menționând că imaginile cu civili morți au fost „comandate” de Statele Unite „ca parte a unui complot pentru a da vina pe Rusia”. De fapt, o investigație jurnalistică realizată de publicația americană The New York Times combate afirmațiile Kremlinului și demonstrează clar că acele cadavre

erau în orașul Bucha când încă orașul era sub ocupația armatei ruse.

FALS: Rusia apără vorbitorii de limbă rusă din Ucraina care sunt discriminați

Pretinsa rusofobie în Ucraina a fost promovată intens de unii oficiali ruși de la începutul invaziei din februarie, dar acesta a fost și unul din pretextele invocate încă din 2014, când a început anexarea de către Rusia a teritoriilor Ucrainei.

În Ucraina locuiesc foarte mulți vorbitori de limbă rusă care confirmă că nu sunt discriminați pe criteriul lingvistic. În 2019, în Ucraina a fost adoptată Legea cu privire la asigurarea funcționării limbii ucrainene ca limbă de stat, în care se menționează că limba ucraineană este limba principală în comunicarea publică. Însă legea oferă și posibilitatea prestării serviciilor publice în alte limbi, la solicitare.

FALS: În laboratoarele din Ucraina se pregăteau arme biologice

O altă minciună răspândită la scară largă anul trecut este cea a presupunerilor laboratoare biologice americane sau occidentale din Ucraina. Acest narativ nu este nou, el a fost reluat de presa pro-Kremlin încă din anul 2014, fiind vizate și alte țări post-sovietice, ca Moldova sau Georgia. În realitate, nu există dovezi care ar confirma aceste alegații.

Departamentul de stat al SUA a emis un comunicat de presă, prin care a respins acuzațiile Kremlinului, precizând că „Rusia inventează pretexte false în încercarea de a-și justifica propriile acțiuni oribile în Ucraina. Statele Unite nu dețin și nu operează niciun laborator chimic sau biologic în Ucraina, respectă pe deplin obligațiile care îi revin în temeiul Convenției privind

Foto: Reuters

sau politicieni populiști de la noi, repetând afirmațiile Patriarhului Kirill al Rusiei care a justificat în mai multe predici războiul împotriva Ucrainei, sugerând pe 6 martie că acesta ar fi început din cauza paradelor minorităților sexuale.

Pe de altă parte, alți conducători religioși din lume, cum ar fi Papa de la Roma, liderul Bisericii Catolice, sau Bartolomeu I, liderul spiritual al Bisericii Ortodoxe, au denunțat agresiunea mi-

„panglică Sfântul Gheorghe” în realitate nu are nicio legătură cu victoria în cel de-al Doilea Război Mondial. Abia în anul 2005, această panglică a început să fie promovată în scop propagandistic de Rusia ca un simbol al victoriei în „Marele război pentru apărarea Patriei”, cum este numit al Doilea Război Mondial în Rusia și în alte câteva țări din fosta URSS. Din anul 2014, „panglica Sf. Gheorghe” a devenit și un simbol al republicilor separatiste din estul Ucrainei.

FALS: Refugiații ucraineni din Moldova sunt agresivi

Acest narativ fals de instigare la ură interetnică a fost promovat inclusiv de unele persoane publice de la noi. Ion Ceban, primarul general al municipiului Chișinău, a spus că refugiații din Ucraina sunt un risc pentru securitatea publică. Iar deputatul socialist Vladimir Odnoshtalco a spus despre copiii refugiaților care frecventează instituțiile de învățământ din Moldova că „sunt agresivi, iar profesorii au început să se plângă pe ei”. Această afirmație a fost negată de Ministerul Educației și Cercetării.

FALS: NATO vrea să ajungă în Moldova prin regiunea transnistreană

Nu este nou nici falsul că NATO intenționează „să pătrundă” în Moldova prin regiunea transnistreană. Acest narativ este distribuit ori de câte ori în România sau Republica Moldova se desfășoară exerciții militare. Anul trecut au fost distribuite imagini video și fotografii cu mijloace de transport militare, inclusiv cu montarea unor imagini vechi de la exerciții militare care au avut loc anterior în România, pentru a induce ideea că România și NATO vin să ocupe militar R. Moldova în contextul invaziei ruse din Ucraina, fals dezmințit de portalul Stopfals.md.

armele chimice și Convenția privind armele biologice și nu dezvoltă sau deține astfel de arme nicăieri”.

FALS: Prin Ucraina, Rusia luptă cu NATO

Sursele de propagandă și agenții de influență pro-Kremlin transmit cu regularitate mesajul că războiul din Ucraina este dus, de fapt, de forțele NATO, dar nu de armata ucraineană. Această narațiune este promovată și de unii deputați pro-ruși din Parlamentul Republicii Moldova, foști politicieni, unele fețe bisericești.

Este adevărat că mai multe state, inclusiv membre NATO, ajută Ucraina, însă blocul NATO propriu-zis nu se implică în război. Secretarul general NATO Jens Stoltenberg a declarat că NATO nu se implică direct în conflict, dar va sprijini Ucraina să-și recupereze teritoriile ocupate.

FALS: Războiul s-a început din cauza păcatului „săvârșit” de comunitatea LGBTI

Pretextul fals al păcatului este promovată intens de unele fețe bisericești

litară rusă și au cerut încetarea războiului.

FALS: Moldova a interzis panglica negru-oranj care este „simbol al victoriei în Marele Război pentru Apărarea Patriei”

Acest mesaj fals a fost mediatizat intens în aprilie și mai 2022, când deputații moldoveni au adoptat modificări la Codul Contravențional prin care s-a interzis folosirea atributelor ce simbolizează agresiunea militară a Rusiei în Ucraina, cum sunt literele „Z”, „V”, dar și așa-numita „panglică Sfântul Gheorghe”. Propaganda pro-Kremlin a speculat pe seama acestor însemne, afirmând că, prin aceste restricții, se dorește interzicerea marcării zilei de 9 mai ca Ziua Victoriei. Acest mesaj este fals. Simbolurile interzise sunt asociate cu intervenția militară rusă în Ucraina, iar modificările legislative nu au nimic cu marcarea zilei de 9 mai. Totodată, așa-numita